

**Program edukacji przyrodniczej i ekologicznej oraz
terapii integracji sensorycznej w ogrodzie
sensorycznym przy Przedszkolu w Paniówkach**

„Ogród pięciu zmysłów”

Opracowała:
mgr Aneta Weber;
mgr Joanna Bartoszek;

I. WSTĘP

Świat przyrody – piękny, fascynujący i tajemniczy – częścią tego świata jest także człowiek. Świat ten dostarcza nam pozytywnych emocji, ciszy, wzruszenia, wzbudza zainteresowanie podziw i szacunek; świat odkryty, a jednak wciąż na nowo odkrywany.

Już od najwcześniejszych lat należy rozpocząć kształtowanie właściwej postawy człowieka wobec środowiska. Dziecko w wieku przedszkolnym wchodzi w aktywne relacje ze swoim społecznym i przyrodniczym środowiskiem, nawiązuje żywy i silny kontakt z przyrodą. Jest gotowe do jej poznawania i jej ochrony. Poznawanie przyrody, przeżywanie jej piękna i bogactwa, stwarzanie warunków bezpośredniego kontaktu z nią zapewnia dziecku biospołeczny rozwój. Dlatego należy dostarczać dziecku możliwości poznawania przyrody poprzez aktywny i bezpośredni kontakt z nią i jej zjawiskami. Dziecko powinno obserwować, badać, eksperymentować.

Treści programowe odwołują się do wskazań Podstawy Programowej – obszary 4/3; 5/1,3,4; 6/3,5 9/1; 10/1,3; 11/1,2; 12/1,2,3.

Program skierowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym, tj. od 3 do 6 lat.

I uwzględnia istotne dla prawidłowego rozwoju dziecka potrzeby: potrzebę poznawczą, potrzebę tworzenia, potrzebę aktywności, ruchu, zabawy, samodzielności oraz kontaktu emocjonalnego i społecznego.

Promowane w omawianym programie : czas spędzony na wolnym powietrzu, ruch i aktywność fizyczna są ważnym elementem higieny psychicznej.

Program zawiera:

1. Główne cele edukacyjne oraz wskaźniki osiągnięcia założonych celów.
2. Działania prowadzące do rozwijania zainteresowania przyrodą i ekologią.
3. Sposób przeprowadzenia ewaluacji.
4. Przykładowe scenariusze zajęć oraz karty pracy

II. UZASADNIENIE OPRACOWANIA PROGRAMU

Dzieciństwo, to taki okres w życiu, w którym wszystko jest ciekawe. Jest to czas, w którym można właściwie ukształtować postawę małego człowieka. Dziecko wychowane w potrzebie kontaktu z przyrodą, nauczone proekologicznego myślenia, w okresie dojrzłym, jest w stanie naprawić lub zneutralizować negatywne skutki gospodarki jego poprzedników na Ziemi.

W programie tym zaproponowane są określone zadania do realizacji, mające na celu wszechstronny rozwój dziecka, stymulowanie sensoryczne, rozbudzenie w nich zainteresowania światem przyrody oraz wyposażenie rodziców w wiedzę w zakresie zaspokajania potrzeb dziecka jako warunku jego prawidłowego rozwoju.

III. GŁÓWNE CELE PROGRAMU:

1. uwrażliwianie na piękno przyrody, jej tajemnic i kształtowanie świadomości ekologicznej dzieci w wieku przedszkolnym poprzez stosowanie atrakcyjnych form edukacji;
2. rozbudzanie potrzeby kontaktu z przyrodą;
3. kształtowanie wyobrażeń i pojęć przyrodniczych na podstawie obserwacji i doświadczeń.
4. uświadomienie dzieciom potrzeby dbania o rośliny i zwierzęta poprzez ugruntowanie wiadomości na ich temat
5. uczenia wnioskowania, myślenia, przewidywania skutków działalności człowieka,
6. zapoznanie z podstawowymi zależnościami między środowiskiem i człowiekiem,
7. kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego,
8. integracja dzieci, rodziców i personelu w celu podnoszenia kultury ekologicznej i troski o środowisko, w którym żyjemy;
9. kreowanie wizerunku przedszkola jako przyjaznego środowisku naturalnemu i promującego zdrowy styl życia,
10. wykorzystanie czasu wolnego jako obszaru stymulującego wszechstronny rozwój dziecka, relacji dziecko – rodzic – nauczyciel,
11. ukazanie możliwości wykorzystania ogrodu do działań, zabaw i zajęć sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi dziecka.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. rozwijanie zainteresowania światem przyrody, jego różnorodnością, bogactwem i pięknem;
2. Pogłębienie wiadomości na temat roślin i zwierząt żyjących na Ziemi.
3. Poznanie słownictwa o treści przyrodniczo-ekologicznej.
4. Zrozumienie znaczenia powietrza, wody w życiu człowieka, roślin i zwierząt.
5. Rozwijanie umiejętności odbierania i interpretowania doznań sensorycznych,
6. Uwrażliwianie na piękno przyrody w różnych porach roku,
7. zachęcanie do aktywnych form wypoczynku na świeżym powietrzu;

- nabywanie przekonania o możliwości korzystania ze środowiska bez konieczności wywoływania jego degradacji,
8. Zaznajomienie z podstawowymi zasadami ochrony środowiska i rozumienie konieczności ich przestrzegania.
 9. Stworzenie możliwości oddziaływania poprzez edukację dzieci na ich najbliższych.
 10. kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego,
 11. emocjonalne powiązanie dzieci z ich lokalnym środowiskiem przyrodniczym,
 12. Rozbudzenie potrzeby kontaktu z przyrodą.
 13. Zaproponowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego,
 14. Nabywanie właściwych nawyków żywieniowych,

V. METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU:

1. metody podające (przyswajanie): opowiadanie, pogadanka, wiersze, piosenki,
2. metody problemowe (odkrywanie): prace badawczo- rozwojowe, zajęcia terenowe, obserwacje, eksperymentowanie,
3. metody aktywnego działania: zabawy i zajęcia w ogrodzie, wycieczki , spacer, organizacja festynu i konkursów

FORMY PRACY:

1. zabawa oraz inne formy działalności dzieci pozwalające na rozwijanie własnej inicjatywy,
2. spacer, wycieczki,
3. zajęcia organizowane przez nauczycielkę z całą grupą lub w małych zespołach,
4. udział w akcjach organizowanych w przedszkolu -festynach i konkursach

VI. PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA I UMIEJĘTNOŚCI DZIECI:

Dziecko:

1. opisuje wygląd ogrodu wiosną, latem, jesienią i zimą,
2. dostrzega zachodzące w ogrodzie zmiany charakterystyczne dla danej pory roku,
3. zdobywa doświadczenie w zakresie percepcji zmysłów (dotyku, wzroku, węchu, smaku, równowagi),
4. wie, na czym polega praca ogrodnika i potrafi o niej opowiedzieć,

5. rozpoznaje i nazywa wybrane gatunki drzew, owoce, warzywa,
6. rozpoznaje i nazywa podstawowe sprzęty i narzędzia wykorzystywane do prac w ogrodzie,
7. opisuje poszczególne etapy prac w ogrodzie (warzywnym, kwiatowym, ziołowym),
8. wykona wybrane prace ogrodowe (plewienie, sianie nasion, sadzenie roślin),
9. wykona surówki i sałatki,
10. wie, jakie zwierzęta żyją w poznawanym ekosystemie, opowiada o trybie życia i zwyczajach niektórych z nich (np. pająk, ślimak),
11. rozpoznaje niektóre ślady i tropy pozostawione przez zwierzęta,
12. uzasadnia konieczność dokarmiania ptaków zimą,
13. wymienia nazwy ptaków żyjących w najbliższym otoczeniu, wie, jakie ptaki zostają z nami na zimę, a które odlatują,
14. potrafi wykorzystać przyrządy optyczne do obserwacji świata przyrody (lupa, lornetka),
15. potrafi pracować z materiałem przyrodniczym, wykonywać prace konstrukcyjno – techniczne i plastyczne,
16. wyraża piękno przyrody i własnych przeżyć z kontaktów z nią za pomocą ruchu, gestu, różnych technik plastycznych,
17. okazuje szacunek dla wszelkich przejawów życia w przyrodzie,
18. podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody i poprawy ochrony środowiska,
19. wyciąga wnioski z przeprowadzonych doświadczeń, obserwacji, eksperymentów przyrodniczych,
20. chętnie uczestniczy w zabawach sportowych.

VII. TREŚCI PROGRAMOWE I SPOSOBY REALIZACJI

Treści programowe programu edukacji przyrodniczej w ogrodzie sensorycznym zostały podzielone na cztery pory roku wiosna, lato, jesień, zima i pięć zmysłów: wzroku, słuchu, węchu, smaku i dotyku.

W zaplanowanych działaniach uwzględniony został również festyn wiosenny dla lokalnej społeczności

Treści programowe	Sposoby realizacji	Miejsce
Prace ogrodnicze:	zapoznanie się z pracami ogrodnymi wiosennymi: sianie, grabienie, spulchnianie ziemi, pielenie	Ogród warzywny

	• zapoznanie się z nazwami i przeznaczeniem narzędzi ogrodniczych • sadzenie sadzonek kwiatów do doniczek	Sala zabaw lub ogród
Obserwacja roślin:	• obserwacja roślinności na wiosnę (wzrost) • zapoznanie się z warunkami potrzebnymi do wzrostu roślin (światło, temperatura, wilgotność) • zapoznanie się z nazwami i wyglądem niektórych krzewów kwitnących (forsycja, wrzosiec czerwony, jaśminowiec, leszczyna, wierzba itp.) • zapoznanie się z wyglądem i nazwami kwiatów wiosennych (cebulkowe: krokus, tulipan, żonkil, sasanka) • zapoznanie się z nazwami roślin i zwierząt pod ochroną	Mini ogród botaniczny, mini arboretum, łąka kwietna Ogród warzywny, łąka kwietna Sala zabaw, pola łąki
Obserwacja zwierząt:	• obserwacja ptaków w naturalnym środowisku, zachowanie ptaków wiosną (zakładanie gniazd) • zapoznanie się z wyglądem i nazwami niektórych ptaków, jaskółka, sroka, wróbel, bocian • Obserwacja owadów (zapoznanie się z wyglądem i nazwami owadów np. pszczoła, mucha, dżdżownica, motyl itp.) •	Budki lęgowe i gniazda w ogrodzie Sala zabaw, ogród, okoliczne pola, łąki itp. Hotel dla owadów w ogrodzie, łąka kwietna
Zabawy na świeżym powietrzu	• Zabawy w ogródku przedszkolnym • Korzystanie z urządzeń zabawowych • Korzystanie z ścieżki sensorycznej • Gry i zabawy z przyrządami na trawniku • Organizacja festynu wiosennego	Teren ogrodu, ścieżka sensoryczna,
Przyroda nieożywiona	• obserwacja zjawisk atmosferycznych typowych dla wiosny: deszcz, odwilż, kałuże, burza, tęcza, cieplejsze i dłuższe dni itp. • założenie kalendarza pogody w każdej grupie	Ogród, sala zabaw Sala zabaw

	• zapoznanie się z obiegiem wody w przyrodzie (parowanie, skraplanie wody) – eksperymenty • zapoznanie się z właściwościami wody i niektórych tworzyw „co pływa, co tonie”	Stoliki manipulacyjne w ogrodzie Sala zabaw, zbiornik wodny w ogrodzie
Zajęcia plastyczne:	• malowanie farbami plakatowymi krajobrazu wiosennego w plenerze • konkurs plastyczny między grupowy „Wiosna w naszym ogrodzie”	Ogród, okoliczne pola, łąki

Treści programowe	Sposoby realizacji	Miejsce
Prace ogrodnicze:	• Prace ogrodnicze letnie: pielenie • Zbiór i zapoznanie się z nazwami niektórych warzyw i owoców: rzodkiewka, cebula, truskawka, poziomka • Zapoznanie się z etapami wzrostu roślin (nasionko, sadzonka, owoc) • Zapoznanie się z budową roślin (korzeń, łodyga liście, kwiaty , owoce)	Ogród warzywny
Obserwacja roślin:	• Porównywanie kolorów , zapachów , smaków roślin w ogrodzie. • Zapoznanie się z nazwami i wyglądem ziół np. mięta , szczypiorek, lubczyk itp.	Mini ogród botaniczny
Obserwacja zwierząt:	• Dalsza obserwacja ptaków- wylęganie się piskląt • Obserwacja owadów – zapoznanie się z stadiami rozwoju motyla	Budki lęgowej gniazda ptaków w ogrodzie Ogród, sale zabaw
Zabawy na świeżym powietrzu	• Zabawy z wodą	Zbiorniki wody w ogrodzie
Przyroda nieożywiona	• obserwacja zjawisk atmosferycznych typowych dla lata: ciepły deszcz, burza, tęcza, upał, ciepłe krótkie noce itp. • Zapoznanie się z kolorami tęczy- utrwalenie kolorów , zapoznanie się z powstawaniem barw poprzez mieszanie kolorów	Sala zabaw, ogród
Zajęcia plastyczne:	• Prace z wykorzystaniem piasku, żwirku, wody.	Stoliki manipulacyjne w ogrodzie, sale zabaw

Zajęcia plastyczne:	• Robienie latawca • Prace plastyczne z wykorzystaniem materiałów przyrodniczych np. szyszek, liści, żołądź, kasztanów itp.	Sale zabaw, stoliki manipulacyjne
---------------------	--	-----------------------------------

Treści programowe	Sposoby realizacji	Miejsce
Prace ogrodnicze:	• Zapoznanie się zasadami pielęgnacji roślin doniczkowych – podlewanie, przycinanie, wycieranie liści	Sale zabaw
Obserwacja roślin:	• Ochrona środowiska • Zapoznanie się odnawialnymi źródłami energii, recyklingiem, segregacją śmieci,	Sala zabaw
Obserwacja zwierząt:	• Rozpoznawanie śladów zwierząt na śniegu • Zapoznanie się z nazwami i wyglądem zwierząt domowych i hodowlanych • Dokarmianie ptaków • Zorganizowanie paśnika dla zwierząt z okolicznego środowiska (zając, sarna, bażant itp.)	Ogród, okoliczne pola, łąki Ogród przedszkolny
Zabawy na świeżym powietrzu	• Zabawy na śniegu • Zjeżdżanie na sankach • Lepienie bałwana	Ogród, plac zabaw
Przyroda nieożywiona	• obserwacja zjawisk atmosferycznych typowych dla zimy: śnieg, śnieg z deszczem, zawieje i zamiecie, mróz, szron, sople zamarznięta woda, krótkie dni, długie noce itp. • Zapoznanie z właściwościami fizycznymi śniegu i lodu (woda zamarza w niskiej temperaturze, lód i śnieg topią się w cieple i zamieniają w wodę)	Sale zabaw, ogród
Zajęcia plastyczne:	• „Ogród zimą” – technika dowolna – konkurs między grupowy	Sale zabaw

Planowany czas realizacji treści programowych w ogrodzie:

Prace ogrodnicze:	Raz w miesiącu 60 min.
Obserwacja roślin: Obserwacja zwierząt:	Raz w tygodniu 30 min.
Zabawy na świeżym powietrzu	Minimum 3 godziny w tygodniu.
Przyroda nieożywiona	Raz w miesiącu 30 min.
Zajęcia plastyczne:	Raz w miesiącu 60 min

TERAPIA W OGRODZIE SENSORYCZNYM

Terapia ogrodu sensorycznego to bezpośrednie działanie w kierunku:

1. zapobiegania występowaniu i pogłębianiu się nieprawidłowości w rozwoju psychoruchowym dziecka,
2. pomocy dziecku w pełnym wykorzystaniu potencjału rozwojowego, jakim dysponuje w zakresie funkcji poznawczych, małej i dużej motoryki, komunikacji i socjalizacji,
3. pomocy dziecku w stopniowym osiąganiu coraz większej autonomii,
4. systematyczne dążenie do poprawy jakości życia dziecka, do zapewnienia mu pełnego radości, pozbawionego napięć dzieciństwa, pomimo występującej niepełnosprawności lub zaburzeń rozwoju.

Powyższe cele osiągamy poprzez zajęcia stymulujące zmysły, dostosowane poprzez sposób realizacji i czas trwania do indywidualnych potrzeb, dysfunkcji i niepełnosprawności dziecka w nich uczestniczącego.

Stymulowany zmysł	Sposób realizacji	Miejsce realizacji
Dotyk	- spacer po ścieżce wyłożonej żwirem o zróżnicowanej frakcji, piaskiem, korą, szyszkami itp. - dotykanie dłońmi tablic, na których umieszczone są różne materiały naturalne i sztuczne, - przetaczanie się całym ciałem po trawniku, - prace pielęgnacyjne, dotykanie podłoża (gleby, kory itp.) oraz różnych faktur liści i kwiatów,	Ścieżka sensoryczna trawniki warzywnik i zielnik roślinność całego ogrodu rabaty wyściółkowane korą piaskownica element wodny
Wzrok	- obserwacja roślin o wyróżniającą się kolorystyce kwiatów, liści, owoców oraz kory, - obserwacja owadów (motyli, pszczoł i innych) przyciąganych przez rośliny nektarodajne, - skupianie wzroku na różnobarwnych elementach małej architektury (kamienie,	Łąka kwietna Hotel dla owadów rabaty kwietne labirynt element wodny

	drewno)	
Słuch	Wsluchiwanie się w: - odgłosy powstające podczas spacerów po powierzchniach wydających różne odgłosy (żwir, kamienie, szyszki), - świergot ptaków zamieszkujących budki lęgowe, przylatujących do karmnika i poidelka, - szum suchych źdźbeł trawy, - dźwięki wydawane przez powieszone na ramach dzwonki, dzwonki rurowe, butelki i inne materiały naturalne i sztuczne, - odgłosy przelewanej wody, plusk wody	Ścieżka sensoryczna element wodny drzewa z budkami lęgowymi karmniki panele drewniane
Węch	- wdychanie aromatów uwalnianych przez rośliny w sposób naturalny (wonne kwiaty, zapach iglaków), - wąchanie kruszonych i rozcieranych liści i płatków kwiatów, - tworzenie wonnych kompozycji z kwiatów i ziół,	Zielnik warzywnik łąka kwietna, roślinność całego ogrodu
Smak	- smakowanie jadalnych owoców, warzyw i ziół wyhodowanych w warzywniku i zielniku (np. pomidorki koktajlowe, groszek zielony, truskawki, borówki, poziomki, sałata, koper, pietruszka, szczypiorek itp.), - sporządzanie i picie herbatek ziołowych (np. miętowej)	Zielnik i warzywnik

VIII.EWALUACJA:

- obserwacja dzieci
- rozmowy z dziećmi i rodzicami; dyskusje
- zaangażowanie i udział w akcjach proekologicznych; sprawozdanie
- ankieta dla rodziców
- ankieta dla nauczycieli
- prace dzieci
- scenariusze zajęć

IX. PRZYKŁADOWE SCENARIUSZE ZAJĘĆ

Konspekt zajęć rewalidacyjnych przeprowadzonych w ogrodzie przedszkolnym

Temat zajęć „Czuję- wącham- słyszę – dotykam”- doskonalimy nasze zmysły

Cele ogólne:

- rozwijanie zmysłów dotyku, węchu, oraz słuchu

Cele szczegółowe:

- skupić uwagę na informacjach, poleceniach, zadaniach
- dobiera takie same zapachy w pary
- wypełnia kontury materiałami sypkimi
- nazywa odczuwane emocje

Formy pracy:

- indywidualna

Metody pracy:

- metoda praktycznego działania
- metoda behawioralna

Środki dydaktyczne: kwiaty, materiały sypkie, ścieżka sensoryczna

Przebieg zajęć:

1. Dobieranie zapachów w pary: tulipan, krokus, żonkil. Dziecko z zawiązanymi oczami dobiera do siebie takie same kwiaty rozpoznając je po ich zapachu.

Za poprawnie wykonane zadanie dziecko otrzymuje punkt- kamień.
2. Praca plastyczna z materiałem sensorycznym; wypełnianie wg pomysłów dziecka konturów obrazka materiałem sypkimi zebranymi w ogrodzie: piach, ziemia, żwirek oraz kora.

Za poprawnie wykonane zadanie dziecko otrzymuje punkt- kamień

3. Ćwiczenie ciszy- wsluchiwanie się w odgłosy przyrody. Wymienienie usłyszanych dźwięków zasłyszanych w ogrodzie.
4. Przechodzenie gołymi stopami po ścieżce sensorycznej. Zatrzymywanie się na prośbę nauczyciela- na czymś miękkim lub twardym. Dzieci nazywają swoje doznania
5. „Emocje” nazywanie stanów emocjonalnych- opisanie własnego samopoczucia podczas zajęć.
6. Pochwała za dobrze wykonaną pracę. Przeliczenie zdobytych kamieni, a następnie wymiana ich na zabawę na przedszkolnym placu zabaw.

Nasze ukochane drzewa – zabawy przyrodniczo- badawcze w ogrodzie przedszkolnym

Zajęcia dla dzieci 5-6-letnich

Cele zajęcia:

- kształtowanie więzi emocjonalnej z przyrodą
- uwrażliwienie na piękno jesiennych drzew- obserwacje przyrodnicze w ogrodzie przedszkolnym
- poznawanie świata poprzez zmysły
- rozbudzanie ciekawości poznawczej i zachęcanie do aktywności badawczej
- wzbogacanie rozwoju mowy
- uczestniczenie w zabawach sprzyjających koncentracji uwagi

Metody pracy:

Oparte na aktywności dziecka: zadania do wykonania, samodzielne doświadczenia

Oparte na aktywności nauczyciela: pogadanka, pokaz, zadawania pytań.

Pomoce: rolki po papierze toaletowym, aparat fotograficzny i magnetofon, wybrane drzewa do obserwacji

w ogrodzie przedszkolnym.

Przebieg zajęcia

1. Zajęcia w ogrodzie przedszkolnym rozpoczyna zorganizowanie grupy:

Maszerować zaczynamy drzewom w koło pomachamy- zabawa ruchowa.

2. Słuchanie opowiadania Drzewko w ogrodzie ilustrowanego obrazkami- rozmowa na temat ochrony drzew i negatywnego wpływu ich niszczenia. Próba oceny postępowania osób występujących w opowiadaniu.

3. Zabawy dydaktyczno- badawcze

- Poszukaj wśród drzew swojego przyjaciela- każde dziecko wybiera sobie drzewo, zapoznaje się z nim za pomocą dotyku, węchu i wzroku (przytula się, obejmuje, wacha korę, przygląda się gałązkom. Zwraca uwagę na barwy, odszukuje takich samych na własnym ubraniu. Wypowiada się.
 - Co mówi moje drzewo?- Każde dziecko zapoznaje się z drzewem za pomocą słuchu. Przykłada do pnia ucho, a potem rolkę po papierze toaletowym, wypowiada się.
 - Moje drzewo nazywa się- każde dziecko po obserwacji nadaje własne imię drzewu, opowiada o swoim drzewie. Po zakończeniu wypowiedzi nauczyciel fotografuje dzieci na tle drzewa. Zdjęcie drzewa wykonane jesienią pozwoli na dostrzeżenie zmian i różnic w jego wyglądzie w innych porach roku.
 - Dzieci i drzewa- zabawa ruchowa z elementem biegu; dzieci łączą się w pary, jedno dziecko jest drzewem (stoi nieruchomo), drugie biega; na hasło: ukryj się – kuca za drzewem.
 - Ćwiczenie twórcze z wykorzystaniem liści z wybranego drzewa w ogrodzie przedszkolnym przy muzyce, tworzenie jesiennego bukietu.
4. Poszukaj wśród drzew swojego przyjaciela- zabawa badawcza. Dzieci wybierają sobie drzewo opowiadają, co widzą, co czują. Nauczyciel wplata w ich wypowiedzi terminy takie jak: pień, korona, konary, gałęzie, korona drzewa.
5. Zabawa dydaktyczno- ruchowa. Stań według wskazań, kształtująca pojęcia matematyczne. Zabawa według poleceń nauczyciela:
- stań obok drzewa;
 - schowaj za drzewem;
 - stań przy drzewie;
 - stań między dwoma najbliższymi drzewami
 - wymyślmy ukłony dla drzewa w podziękowaniu za zabawę.
6. Praca plastyczna Moje Drzewo- każde dziecko otrzymuje kredę i na betonie rysuje dowolnie wybrane drzewo z ogrodu przedszkolnego.

Scenariusz zajęć w grupie 4,5- latków

Temat zajęcia: „ Rośliny w naszym ogrodzie” – zapoznanie z pracą ogrodnika i nazwami narzędzi ogrodniczych

Cel główny:

- zapoznanie z pracą ogrodnika i nazwami narzędzi ogrodniczych

Cele operacyjne:

Dziecko 4-letnie:

- nazywa aktualną porę roku
- rozpoznaje i nazywa kolory podstawowe i pochodne

- nazywa wybrane czynności ogrodnika i naśladuje je
- przypina kwiaty na rabatkach wg ilości kropek na konewkach
- liczy kropki na kwiatku

Dziecko 5-letnie:

- odpowiada na pytania nauczyciela całym zdaniem
- wybiera doniczki z odpowiednim znaczkiem wg kodu
- rozwiązuje zagadki
- nazywa narzędzia ogrodnicze
- dzieli wyrazy na sylaby
- podaje nazwę kwiatów
- przelicza kwiaty na rabatkach w zakresie 10
- porównuje ilość kwiatów na rabatce, stosuje pojęcia najmniej, najwięcej, tyle samo
- naśladuje rozwój kwiatków przy muzyce poważnej
- wymienia, co jest potrzebne roślinom by rosły
- sadi cebulkę w doniczce

Formy pracy:

- grupowa
- indywidualna

Metody pracy:

- Słowna: rozmowa, zagadki
- Oglądowa: obserwacja, pokaz
- Czynna: zadań stawianych dzieciom do wykonania, ćwiczeń utrwalających poznane wiadomości

Środki dydaktyczne: ilustracja ogrodnika i taczki, doniczki z oznaczeniami i zadaniami do wykonania, zagadki, ilustracje narzędzi ogrodniczych, ilustracje czynności wykonywanych przez ogrodnika, konewki z kropkami, sylwety kwiatów z kropkami, kartoniki z cyframi i kropkami, doniczki, ziemia, konewki z wodą, cebulki do sadzenia, magnetofon, muzyka do zabaw.

Przebieg:

1. Rozmowa o aktualnej porze roku (jak się nazywa?, po czym poznajemy, że to jest wiosna?)
2. Odsłonięcie postaci ogrodnika i taczki, na której przypięte są doniczki z różnymi oznaczeniami. Nazwanie odsłoniętej postaci.
Odczytanie listu od ogrodnika

Drogie dzieci!!

Jestem ogrodnikiem, pracuję w ogrodzie

I bardzo się cieszę, że do Was przychodzę.

Dzisiaj zadania dla Was przygotowałem

I w doniczki ze znaczkiem powkładałem

Postarajcie się je wykonać wg załączonego kodu

I proszę Was nie sprawcie mi zawodu.

3. Wybieranie doniczek ze znaczkiem w odpowiedniej kolejności, nazywanie koloru doniczki.

Doniczka 1 Rozwiązywanie zagadek o narzędziach ogrodniczych.

Jeśli rozwiążecie zagadki na kolorowych kartkach zapisane

Dowiecie się, jakich narzędzi ogrodniczych potrzebuję

by mój ogródek był zadbany.

Doniczka 2 Podział nazw narzędzi na sylaby

Różne narzędzia na tablicy widzicie

Teraz ich nazwy na sylaby podzielcie

Doniczka 3 Zabawa ruchowa „Do którego narzędzia”

Zabawa ruchowa teraz przed Wami

Każdy napis od Pani dostanie

Na przerwę w muzyce pod odpowiednim

obrazkiem się ustawiajcie

Czy się zgadza napis dokładnie sprawdzajcie.

Doniczka 4 Nazywanie czynności wykonywanych przez ogrodnika.

*Obrazki na gazetce uważnie obejrzyjcie
I prawidłowo wszystkie czynności
wykonywane przez ogrodnika nazwijcie.
Wtedy ogrodnik będzie zadowolony
A każdy przedszkolak
Na zakończenie zajęć nagrodzony.*

Doniczka 5 Nazywanie i naśladowanie czynności wykonywanych przez ogrodnika.

*Wszyscy się teraz pobawimy
I w ogrodnika kogoś zamienimy
Wy czynności ogrodnika obserwujcie
I to co robi nazwijcie a potem naśladujcie.*

Doniczka 6 Zabawa dydaktyczne „Kwiatki na rabatkach”

*Na moich rabatkach dziś wielkie zamieszanie
Bo wszystkie kwiaty opuściły swe mieszkanie
Wejście kwiatka do ręki, policzcie na nim kropki
I posadźcie je przy konewkach na odpowiednie rabatki.*

Doniczka 7 Naśladowanie wzrostu kwiatka przy muzyce poważnej.

*Abrakadabra 1,2,3
Małą cebulką jesteś Ty
Mała cebulka leżąca w ziemi
Już za chwilę w piękny kwiat się zamieni
Uważnie muzyki poważnej słuchajcie
I w cudowne kwiaty się przemieniajcie.*

Doniczka 8 Sadzenie cebulek do doniczek.

*Zakończenia zajęć nadszedł czas
Obiecaną nagrodę dostanie każdy z Was
Doniczka, ziemia, cebulka – ważna sprawa
Będzie wspólna cudowna zabawa.*

*W ogrodników wszyscy się zamienimy
i wspólnie ogródek w sali urządzimy.
Teraz paczki z czerwoną kokardą szukajcie
I do roboty się zabierajcie.*

3. Zakończenie zajęć.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ W OGRODZIE PRZEDSZKOLNYM

Grupa: 5- latki

Temat zajęć: “Poznajemy drzewa w naszym ogrodzie”

Cel ogólny: Rozwijanie wiadomości na temat drzew, kształtowanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne - dziecko:

- rozpoznaje i nazywa drzewa,
- nazywa owoce poznanych drzew, orientuje się dla kogo są pożywieniem,
- rozróżnia drzewa liściaste od iglastych.
- wykonuje ćwiczenie oddechowe,
- podejmuje chętnie różnego rodzaju aktywność fizyczną.

Metody pracy:

- czynne (zadań stawianych dziecku)
- słowne (objaśnienia, instrukcje)
- percepcyjne (obserwacja, pokaz, demonstracja)

Formy pracy:

- zbiorowa
- indywidualna

Środki dydaktyczne: naturalny materiał przyrodniczy znajdujący się w ogródku przedszkolnym, plastikowe lub metalowe pojemniki, ilustracje drzew, tamburyno.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Ustalenie z dziećmi zasad bezpieczeństwa w ogrodzie przedszkolnym.

2. Spacer z dziećmi po przedszkolnym ogrodzie, oglądanie drzew, nazywanie ich. Dotykanie pnia, kory, liści, igieł. Wąchanie ich. Wskazanie różnic pomiędzy drzewem liściastym, a iglastym. Oglądanie ilustracji jak te drzewa zmieniają się w poszczególnych porach roku.
3. Oglądanie i nazywanie przyniesionych przez nauczyciela owoców tych drzew. Omawianie ich, przyporządkowywanie do poszczególnych drzew. Wspólne wymawianie nazw.
4. Ćwiczenia oddechowe. Dmuchiwanie na położone na dłoniach różnego rodzaju i wielkości liście. Sprawdzanie, które liście spadają wolniej, a które szybciej. Przedłużanie fazy wydechu. Zwrócenie uwagi na pobieranie powietrza nosem.
5. „Zgadnij co tam mam”- zabawa sensoryczna. Odgadywanie przez dzieci z zawiązanymi oczami zawartości pojemniczków tylko poprzez dotyk. Dotykanie m.in. piasku, żwirku, kamieni, ziemi, gliny, trawy.
6. „Dotknij...”- zabawa ruchowo- dydaktyczna. Bieganie po ogródku w rytm tamburyna, na sygnał nauczyciela zatrzymanie się i wysłuchanie polecenia: np. „ustawiamy się pod drzewem, które daje nam kasztany”(kasztanowiec), „klękamy pod drzewem, którego owoce jesienią mają czapeczki i możemy z nich robić stworki”(dąb), „robimy przysiady pod drzewem, które ma piękne szyszki”(sosna), „biegamy dookoła drzewa, którego głoska rozpoczyna się od głoski *d* (dąb), „owoce tego drzewa są twarde, i są przysmakiem dla saren i dzików” (kasztanowiec).

Scenariusz zajęć rewalidacji indywidualnej w ogrodzie sensorycznym dla dziecka
6-letniego z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym
i deficytami integracji sensorycznej

Temat: Powącham i spróbuję – stymulowanie zmysłu zapachu i smaku poprzez zajęcia w
zielniku

Cel główny:

1. stymulowanie zmysłu zapachu i smaku
2. stymulowanie rozwoju poznawczego dziecka

Cele operacyjne:

dziecko

- prawidłowo zachowuje się w ogrodzie, nie niszczy roślin,
- wskazuje części ciała,
- zbiera zioła z grządki w ogrodzie,
- wącha zapach zebranych roślin,
- rozpoznaje liście mięty, pietruszki, kopru i szczypiorku
- próbuje smaku zebranych roślin
- przyrządza herbatkę miętową
- dopasowuje rośliny do ich zdjęć i rysunków
- nazywa kolor zielony i wybiera go wśród innych
- cierpliwie czeka
- wykonuje polecenia nauczyciela

Metoda:

- słowna
- oglądowa
- praktycznego działania
- m. Affolter

Formy:

- indywidualna

Środki pomocnicze: rośliny: koper, mięta, pietruszka, szczypiorek, ilustracje, zdjęcia, szklanka, woda mineralna, miska z wodą, koszyczek, ręcznik papierowy

Przebieg zajęć

1. Przywitanie.

Nauczyciel wita się z uczniem różnymi częściami ciała: rękoma, nogami, łokciami itd. Następnie recytuje wiersz i wspólnie z uczniem ilustruje go ruchem „Ręce, nogi”

Ręce robią: klap, klap, klap.

Nogi tupią: tup, tup, tup.

Tutaj swoją głowę mam,
a na brzuszku: bam, bam, bam.

Buzia robi: am, am, am.

Oczy patrzą tu i tam.

Tutaj swoje uszy mam
a na nosie sobie gram.

2. Wspólne wyjście do ogrodu. Dziecko przygotowuje się do wyjścia, zmienia buty, zakłada odzież odpowiednią do wyjścia do ogrodu (z pomocą nauczyciela) oraz zabiera ze sobą koszyczek na zioła.
3. Krótki spacer po ogrodzie, odnalezienie grządki z ziołami. Oglądanie roślin, zrywanie listków, rozcieranie ich w dłoniach i wąchanie. Nauczyciel nazywa każdą roślinę, uczeń próbuje powtarzać nazwy. Dziecko zrywa liście ziół, umieszcza je w koszyczku.
4. W zaimprovizowanym kącie kuchennym dziecko myje i osusza papierowym ręcznikiem przyniesione rośliny. Nauczyciel wymienia nazwy poszczególnych, dziecko wskazuje wymienioną przez nauczyciela roślinę. Podczas pracy dziecko naśladuje czynności wykonywane przez nauczyciela lub wykonuje czynność z pomocą.

Wybranie liści mięty, wspólne przygotowanie napoju miętowego – odstawienie, aby zintensyfikować smak.

5. Dziecko przechodzi do stołu do pracy, ogląda liście ziół, łączy je ze zdjęciami i ilustracjami tych roślin. Utrwala nazwy. W czasie zajęć dziecko wącha i smakuje rośliny, nauczyciel zachęca do tego i daje przykład.
6. Utrwalanie umiejętności rozróżniania kolorów, wyróżniania koloru zielonego wśród innych:
- wybieranie zielonych elementów w otoczeniu.
7. Zakończenie zajęć, wspólne wypicie napoju i powrót do przedszkola.

Scenariusz zajęć rewalidacji indywidualnej w ogrodzie sensorycznym

Czas zajęć: 60 minut

Temat zajęć: Poznajemy nasze zmysły- jesień

Forma pracy: indywidualna

Metoda: el. Porannego kręgu

Cel główny:

- Stymulacja zmysłów poprzez zabawy polisensoryczne

Cele szczegółowe- dziecko:

- wielozmysłowo poznaje świat
- aktywnie bierze udział w zajęciach
- stara się pokonywać lęk przed nieznanym
- smakuje krem czekoladowy
- wącha lawendę
- lokalizuje źródło dźwięku
- dotyka różnych faktur
- współpracuje z prowadzącym

Przebieg zajęć:

1. Zapalenie świecy, wąchanie lawendy z ogrodu
2. Śpiewanie piosenki na powitanie
3. Masaż dłoni oliwką zapachową- lawenda
4. Krótki spacer po ogrodzie, rozmowa nt. obecnej pory roku
5. Spotkanie z żywiołem- Zbieranie w ogrodzie suchych liści ,dmuchanie i rozwiewanie ich, „robienie wiatru” za pomocą tkanin, słuchanie szumu wiatru
6. Stymulacja instrumentem – dzwony rurowe, dzwonki- początkowo lokalizowanie źródła dźwięku, określanie natężenia dźwięku- głośno, cicho; najpierw uderza terapeuta, później dziecko
7. Odnajdywanie w ogrodzie darów jesieni, dotykane różnych faktur- liście, kora, szyszki, drobne kamienie, jarzębina
8. Zabawa z kolorem- odszukiwanie żółtych przedmiotów
9. Stymulacja smakowa- kosztowanie kremu czekoladowego, mówienie o doznaniach smakowych
10. Zgaszenie świecy- zakończenie zajęć

Grupa wiekowa: 5 – latki

Termin realizacji: wiosna

Temat: Mieszkańcy łąki.

Cele ogólne:

- Rozbudzanie zainteresowania dzieci światem przyrody.
- Zapoznanie dzieci z wyglądem i nazwami wybranych owadów.
- Słuchanie utworów literackich oraz omawianie ich treści.
- Rozwijanie mowy dzieci.

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- potrafi współdziałać z dziećmi (1/2)
- wymienia zwierzęta żyjące na łące (12/1)
- wypowiada się na określony temat (3/3)
- układa i opowiada historyjki obrazkowe uwzględniając związki przyczynowo - skutkowe (4/3)
- słucha dłuższych opowiadań, rozumie ich treść i potrafi wypowiedzieć się na ich temat (14/5) zna cykl rozwojowy motyla (12/3)
- rozpoznaje takie same obrazki (14/2)

Przebieg:

1. Witamy w świecie przyrody -zabawa integracyjna (1/2)

Dzieci stoją w kole, trzymając się za ręce. N przerywa krąg i wkłada na barki jednego dziecka hula- hop. Koło zamyka się. Każde dziecko musi przejść przez hula- hop tak, by nie przerwać kręgu.

2. "Mieszkańcy łąki"- zapoznanie z wyglądem i nazwami stworzeń żyjących na łące. (12/1), (3/3) N umieszcza w sali zdjęcia stworzeń, które można odnaleźć na łące. (Tak, by dzieci nie widziały). Zaprasza dzieci na „przedszkolną łąkę”. Zadaniem dzieci jest odnalezienie po jednym stworzeniu. Następnie siadają na dywanie i omawiają nazwy i wygląd odnalezionych zwierząt.

3. „Jak gąsienica zmieniła się w motyla”- rozwijanie myślenia przyczynowo – skutkowego.(4/3), (14/5) Nauczyciel czyta opowiadanie „Nikt mnie więcej nie zobaczy” W.Bierestrowa. Następnie zachęca dzieci, by ułożyły ilustracje do opowiadania wg kolejności zdarzeń oraz opowiedziały opowiadanie własnymi słowami. Dyskusja na temat „czy to, co wydarzyło się w bajce jest możliwe?”
4. ”Zamieniamy się w motyla”- utrwalenie w zabawie etapów rozwoju motyla.(12/3) Dzieci do muzyki na poleceni N „Zamieniają się” w gąsienicę- czołgają się po podłodze, gąsienicę w kokonie – zawijają się w kuleczkę, motyla- biegają po sali i machają skrzydełkami.
5. „Skrzydła motyla”- doskonalenie percepcji wzrokowej (14/2) Każde dz. otrzymuje od N skrzydło motyla wycięte z papieru (skrzydła mają różne kształty i wzory). Zadaniem dzieci jest odnalezienie u kolegi takiego samego skrzydełka. Następnie w parach siadają do stolika, nakleją skrzydła na kartkę, rysują odwłok i główkę oraz kolorują.
6. „Pożegnanie gąsienicy”- reagowanie ruchem na tempo muzyki. (1/2) Przedszkolaki ustawiają się jeden za drugim tworząc dwie gąsienice. Do muzyki gąsienice poruszają się. Gdy muzyka jest spokojna „gąsienice” spacerują powoli na całych stopach, gdy tempo muzyki zmienia się na szybkie „gąsienice” poruszają się na palcach.
7. „Witajcie motylki”- wystawa powstałych prac plastycznych. (3/3) Dz. siadają w swoich parach na dywanie. Przypinają swe motyle na tablicy. Każde dziecko może wypowiedzieć się, który motyl podoba mu się najbardziej i uzasadnia swój wybór.
8. Wyjście na ogródek przedszkolny w celu obecnych na nim owadów. Zwrócenie uwagi na szanowanie przyrody oraz bezpieczeństwo w czasie kontaktu z owadami. (12/1).

Grupa wiekowa: 5,6 – latki

Tematyka kompleksowa: Przyroda wokół nas

Temat dnia : Zasadzenie drzewa w ogrodzie przedszkolnym

Cele główne:

1. Kształtowanie więzi emocjonalnej z przyrodą. uwrażliwienie na jej piękno.
2. Uwrażliwianie na piękno wiosennych drzew -obserwacje przyrodnicze.

Cele szczegółowe:

1. Wielozmysłowe poznawanie drzewa.
2. Zapoznanie z budową drzewa oraz jego znaczeniem.
3. Rozbudzanie ciekawości poznawczej i zachęcenie do aktywności badawczej.
4. Zachęcanie do podejmowania działań na rzecz przyrody - zapoznanie ze sposobami sadzenia drzew. Znaczenie wody w przyrodzie
5. Wzbogacanie słownictwa.
6. Rozbudzanie opiekuńczości i troski w stosunku do nowo posadzonego drzewa.

Pomoce dydaktyczne: lupy, lornetki, stetoskop lekarski, lusterka, aparat fotograficzny, drzewko do posadzenia, woda, tabliczka do zaczepienia z nazwą/imieniem drzewa, orderki;

Metody

- aktywna - zadań stawianych do wykonania, samodzielnych doświadczeń,
- słowna – rozmowa,
- oglądowa – obserwacja;

Forma:praca z całą grupą, praca indywidualna i w zespołach;

Przebieg zajęcia:

1. Ćwiczenia oddechowe "Zapach wiosennych drzew": Wszyscy oddychają czystym powietrzem: wdech nosem, wydech ustami.
2. Zabawa dydaktyczno- badawcza "W jaki sposób poznajemy drzewa?":
Poznanie drzew za pomocą zmysłów:
 - dotyku: przytula się, obejmuje, gładzi korę pnia,
 - wzroku: przygląda się gałązkom i pąkom, zwraca uwagę na barwy, odszukuje takich samych kolorów na własnym ubraniu,
 - węchu: wącha korę,
 - słuchu: słucha "mowy drzew" – szumów, szmerów, szelestów.Porównanie różnych drzew.
3. Zabawa "Poszukaj wśród drzew swojego przyjaciela": Dziecko wybiera sobie drzewo. Do obserwacji dzieci wykorzystują lupy i lornetki. Dzieci stojąc blisko swojego drzewa opowiadają co widzą, co czują, co słyszą. Nauczyciel wplata w ich wypowiedzi terminy takie jak: pień, kora, konary, gałęzie, pąki, korona drzewa, sklepienie liści.
4. Zabawa "Spacer z lusterkiem": Proponujemy dzieciom, aby obeszły swoje drzewo dookoła ze spuszczoną głową, patrząc w lusterko, w którym będzie odbijać się korona drzewa. Pozwoli to dostrzec drzewo z nieznanej dotychczas perspektywy. Później proponujemy, aby powtórzyły okrążenia wokół drzewa z głową zadartą do góry i porównały to, co widzą w obu przypadkach.
5. Zabawa pobudzająca wyobraźnię "Co mówi moje drzewo?" Dziecko zapoznaje się ze swoim drzewem za pomocą słuchu. Przykłada do pnia najpierw ucho, a potem stetoskop lekarski. Zastanawia się, co drzewo chce mu powiedzieć.
6. Wypowiedzi dzieci: Dziecko nadaje imię swojemu drzewu, opowiada o nim:
 - Moje drzewo nazywa się...
 - Moje drzewo lubi, kiedy...itp

7. Wyciąganie wniosków na temat: "Jak należy szanować drzewa?" – nie zrywać liści, nie niszczyć kory, nie łamać gałęzi...
8. Wspólnie sadzenie drzewka w ogrodzie przedszkolnym: Poznanie etapów działań przy sadzeniu drzewa w ogródku przedszkolnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia wody - podlanie go. Nadanie imienia roślinie, zaczepienie tabliczki.
9. Fotografia z posadzonym drzewem. Nauczyciel fotografuje dzieci na tle drzewa. Zdjęcie wykonane teraz pozwoli na dostrzeganie zmian i różnic w jego wzroście oraz w wyglądzie o różnych porach roku.
10. Zakończenie zajęć: Dzieci zostają odznaczone przez nauczyciela orderem: "JESTEM PRZYJACIELEM PRZYRODY"